

Kalendarium

● **12 listopada** – Pracownicy Faelbud i Polbruk (grupa Ożarów SA) zagrozili strajkiem. Związkowcy obawiają się, że planowane w firmie zmiany spowodować mogą zmniejszenie zatrudnienia i wprowadzenie niekorzystnych dla pracowników warunków pracy i płacy. Pracownicy domagają się m.in.: gwarancji zatrudnienia, zlikwidowania dysproporcji płacowych w poszczególnych zakładach, przestrzegania przez władze firmy prawa do zrzeszania się pracowników. Obecnie Faelbud zatrudnia prawie 250 osób, z czego ponad połowa należy do NSZZ „Solidarność”. Jest to jedyny związek działający na terenie firmy.

● **13 listopada** – W przedsiębiorstwie Pupil – Foods Sp. z o.o. w Nowych Skalmierzycach (woj. wielkopolskie) powstała „Solidarność”. Kilkudziesięciu zatrudnionych w tej spółce pracowników postanowiło zorganizować się w związek zawodowy. Celem usprawnienia działalności, zakład Pupil Foods Sp. z o.o. został objęty działaniem Komisji Międzyzakładowej NSZZ „S”, której przewodniczy Jarosław Walczak.

● **13 listopada** – Częstochowska „S” zwróciła się do prezydenta miasta **Tadeusza Wrony** o odwołanie jego zastępcy **Jacka Betnarskiego** odpowiedzialnego w Urzędzie Miasta m.in. za sprawy oświaty i służby zdrowia. Przyczyną jest ostateczna utrata zaufania spowodowana jego działaniami. W przypadku braku spodziewanych działań 29 listopada br. Regionalny Sztab Protestacyjny NSZZ „S” przeprowadzi demonstrację przed Urzędem Miasta.

● **14 listopada** – W Porcie Gdynia inspektorzy Międzynarodowej Organizacji Transportowców zatrzymali statek pływający pod banderą Antyli Holenderskich z powodu niewypłacania wynagrodzeń dla ukraińskiej załogi. Po interwencji związkowców turecki armator uznał roszczenia marynarzy i zobowiązał się do przekazania im wszystkich zaległych wynagrodzeń. Zaległości przekroczyły 100 tys. USD.

● **15 listopada** – Wbrew stanowisku prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” Sejm zdecydował o likwidacji sejmowej Komisji Pracy.

● **15 listopada** – Górnicza „S” wprowadziła pogotowie strajkowe we wszystkich zakładach należących do spółki Kompania Węglowa. Decyzja związkowców jest spowodowana niepowodzeniem w negocjacjach między NSZZ „S” a zarządem dotyczących podwyżek płac. Zarząd nie wyraża zgody na podwyżki, tłumacząc to złą kondycją finansową kopalni. Związkowcy obwiniają za ten stan władze spółki. Kompania Węglowa w trzech pierwszych kwartałach tego roku wykazała stratę w wysokości 114 mln zł. □

Gratulacje dla nowego premiera

Janusz Śniadek, przewodniczący KK NSZZ „S” wysłał do Donalda Tuska gratulacje z okazji objęcia funkcji Prezesa Rady Ministrów.

Proszę przyjąć gratulacje z okazji objęcia funkcji Prezesa Rady Ministrów. Na Pana ręce chciałbym też złożyć gratulacje dla wszystkich członków nowego Rządu. Jak już napisałem w liście do wszystkich parlamentarzystów Platformy Obywatelskiej, nowoczesna Europa jest budowana w oparciu o wszechstronny dialog społeczny – prowadzący do zrównoważonego rozwoju, zmniejszający rozwarstwienie, wykluczenie i wspierający najbardziej potrzebujących. Deklaruję w imieniu NSZZ „Solidarność” chęć i wolę takiego dialogu. Wierzę, że będzie on służył ludziom pracy i Polsce. Chciałbym raz jeszcze zainteresować Pana naszą akcją – „Polska przyjazna pracownikom”, licząc na Pańską życzliwość i wsparcie.

Panie premierze solidarnościowe korzenie zobowiązują – etos „Solidarności” to dążenie do odpowiedzialnej wolności, ale też troska o godność zwykłego człowieka. Miliony ludzi, którzy wywalczyli tę wolność, zapłaciło olbrzymią cenę za jej zagospodarowanie, za remont Polski po poprzednim systemie. Mam nadzieję, że będziemy o tym pamiętali podczas dyskusji choćby o systemie ubezpieczeń społecznych, ale także o odpowiedzialnym wykorzystaniu wzrostu gospodarczego. Większość ze znanych mi dużych umów społecznych ma właśnie taki cel – zapewnić trwały rozwój i udział w korzystaniu z jego owoców możliwie najszeršym grupom społecznym.

Raz jeszcze gratuluję i życzę Panu powodzenia w realizacji dla Polski trudnej misji, której się Pan podjął.

PREZYDIUM KOMISJI KRAJOWEJ

14 listopada w Gdańsku odbyło się posiedzenie Komisji Krajowej.

Podczas posiedzenia prezydium KK NSZZ „S” wysłuchano relacji **Mieczysława Jurka**, przewodniczącego zachodniopomorskiej „S” dotyczącej dramatycznej sytuacji w Stoczni Szczecińskiej Nova. Prezydium zadeklarowało, że będzie rekomendowało KK przyjęcie decyzji w sprawie ogólnopolskiego protestu w obronie miejsc pracy w Stoczni.

Prezydium zapoznało się również z założeniami akcji Sekretariatu Banków, Handlu i Ubezpieczeń NSZZ „Solidarność” pod hasłem „Oddajcie nam niedziele”, które przedstawił **Alfred Bujara**, przewodniczący SBHiU. Przedstawiciele „S” z zaniepokojeniem przyjmują sygnały, że PO będzie dążyło do zmiany przepisów dotyczących zakazu handlu w 12 dni świątecznych. □

Dialog autonomiczny o stresie

Prezydium KK NSZZ „Solidarność” zdecydowało o przystąpieniu do autonomicznych negocjacji partnerów społecznych nad wdrożeniem w Polsce Europejskiego Porozumienia Ramowego dotyczącego Stresu Związaneego z Pracą.

Jest to m.in. rezultat projektu „Stres w miejscu pracy jako ponadnarodowy problem dla pracowników i pracodawców – metody zwalczania tego zjawiska poprzez

wymianę dobrych praktyk” realizowanego przez KK NSZZ „Solidarność” we współpracy z pozostałymi organizacjami partnerów społecznych.

W skład zespołu negocjacyjnego weszli: **Janusz Łaznowski, Danuta Wojdat i Barbara Surdykowska.**

Poprzez dialog autonomiczny między partnerami społecznymi udało się w Polsce wprowadzić przepisy dotyczące telepracy. □

Umowa na czas nieokreślony ROZSĄDNY KOMPROMIS

Zapewnienie osobom zatrudnionym ochrony trwałości stosunku pracy stanowi racjonalny i rozsądny kompromis pomiędzy słusznymi interesami zarówno pracownika, jak i pracodawcy – uważa dr JAKUB STELINA z Uniwersytetu Gdańskiego.

– Czym charakteryzuje się umowa na czas nieokreślony potocznie nazywana umową „na stałe”?

– Określenie to oddaje najważniejszą cechę tego typu umów, a mianowicie brak z góry określonego okresu, na jaki ona zostaje zawarta i związaną z tym dłuższą perspektywę pozostawania danej osoby w zatrudnieniu. Jednak kluczowe znaczenie dla uwypuklenia istoty umów zawieranych na czas nieokreślony ma przede wszystkim sposób ukształtowania zasad odnoszących się do zabezpieczenia trwałości stosunków pracy powstających z mocy tych umów.

– W jaki sposób zabezpieczony jest stosunek pracy poprzez umowę na czas nieokreślony?

– Przede wszystkim prawo pracy przewiduje szczególne reguły związane z rozwiązywaniem umów na czas nieokreślony. Brak określenia terminu końcowego ich trwania, nie może oznaczać całkowitej swobody i pełnej dowolności ich rozwiązywania. Swoboda taka powodowałaby, bowiem całkowitą destabilizację zatrudnienia i w efekcie nie chroniłaby choćby w minimalnym stopniu słuszych interesów obu stron stosunku pracy. Dlatego prawo pracy przewiduje możliwość rozwiązywania umów bezterminowych (także w sposób jednostronny), obwarowując ją jednak pewnymi ograniczeniami.

– Jak może być rozwiązana umowa o pracę na czas nieokreślony?

– Generalnie możliwe jest rozwiązanie umów na czas nieokreślony na dwa sposoby – w drodze porozumienia stron, a więc za obopólną zgodą pracownika i pracodawcy, oraz w drodze czynności jednostronnej. Ten drugi sposób możliwy jest w postaci wypowiedzenia bądź rozwiązania bez wypowiedzenia umowy. Jednostronne rozwiązanie stosunku pracy oznacza dopuszczalność zakończenia trwania stosunku pracy przez czynność podjętą tylko przez jedną stronę stosunku pracy, i to także przypadku braku zgody strony drugiej. Ściślej rzecz biorąc zgoda drugiej strony stosunku pracy jest dla skuteczności rozwiązania stosunku pracy w takim trybie obojętna. A skoro tak, to prawo pracy zabezpiecza słuszny interes strony, wobec której zostało złożone oświadczenie o jednostronnym rozwiązaniu stosunku pracy. Najczęściej chodzi tu o wprowadzenie wymogu zachowania formy pisemnej i okresu wypowiedzenia, a więc okresu wyczekiwania na skutek w postaci ustania stosunku pracy. Wymagania

takie stawiane są obu stronom umowy o pracę, a więc pracownikowi i pracodawcy.

– Czy pracownik może dochodzić swoich praw w razie nieprzestrzegania przez pracodawcę zasad wypowiedzenia umowy o pracę?

– Z uwagi na słabszą pozycję pracownika prawo pracy stawia dalej idące ograniczenia, jeśli idzie o możliwość jednostronnego zerwania przez pracodawcę łączącej go z pracownikiem więzi prawnej. A zatem pracodawca winien dodatkowo zachować szczególny tryb postępowania (najczęściej chodzi o konsultację ze związkami zawodowymi, czasem wymóg uzyskania zgody innego podmiotu na rozwiązanie umowy) oraz uzasadnić dokonane przez siebie wypowiedzenie lub rozwiązanie stosunku pracy. Jednocześnie naruszenie przez pracodawcę reguł dotyczących rozwiązywania stosunku pracy uprawnia pracownika do domagania się określonych roszczeń, najczęściej przywrócenia do pracy albo odszkodowania. Z punktu widzenia interesów pracownika ogół owych ograniczeń utrudniających lub niekiedy uniemożliwiających rozwiązanie przez pracodawcę stosunku pracy określany bywa mianem ochrony trwałości stosunku pracy.

– Zatem umowa na czas nieokreślony jest bardziej korzystna dla pracownika niż umowa na czas określony?

– Zapewnienie pracownikowi wskazanego wyżej minimum ochrony zwiększa stabilizację zatrudnienia, daje poczucie bezpieczeństwa i względny spokój, stanowi więc racjonalny i rozsądny kompromis pomiędzy słusznymi interesami zarówno pracownika, jak i pracodawcy. Zapobiega przedmiotowemu traktowaniu i nadmiernemu wykorzystywaniu pracowników, a jednocześnie nie pozbawia pracodawców ich podstawowych atrybutów. Warto w tym miejscu podkreślić, iż kwestia ochrony trwałości zatrudnienia została zapisana jako jedno z podstawowych praw obywateli Unii Europejskiej w projekcie Traktatu Konstytucyjnego. Można się więc spodziewać, że znajdzie ono odzwierciedlenie także w przyszłych wspólnotowych regulacjach traktatowych ustanawiających fundamenty funkcjonowania UE.

– Czy pracodawca nie może swobodnie zarządzać personelem?

– Prawo pracy nie uniemożliwia pracodawcy prowadzenia racjonalnej polityki zatrudnienia. Z bogatego orzecznictwa sądowego wynika, iż z ochrony prawnej przed zwolnieniem nie korzystają w ogóle – lub w niewielkim tylko zakresie – osoby, które w sposób wadliwy wykonują swoje obowiązki. Bez trudu pracodawca może także dokonać zwolnienia, gdy przemawiają za tym względy organizacyjne czy ekonomiczne. □

Komitet Sterujący EKZZ

W Brukseli odbyło się spotkanie władz EKZZ, w którym uczestniczył Janusz Śniadek, przewodniczący Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”.

W siedzibie EKZZ miała miejsce prezentacja dotycząca Europejskiego Centrum Solidarności, które powstanie w Gdańsku. Przewodniczący „S” poinformował przedstawicieli europejskich związków zawodowych o stanowisku „Solidarności” wobec Karty Prawa Podstawowych i wsparciu dążeń EKZZ dotyczących włączenia Karty do Traktatu Europejskiego. □

Jujka o pracujących Polakach

W Pałacu Kultury i Nauki rozpoczęła się wystawa prac Zbigniewa Jujki pokazująca patologie, z którymi, na co dzień spotykają się wszyscy pracujący Polacy.

Już od 14 listopada br. w Pałacu Kultury w Galerii Jubileuszowej można oglądać prace znanego karykaturzysty. NSZZ „Solidarność” zorganizowała wystawę, która swoją tematyką nawiązuje do prowadzonej przez Związek ogólnopolskiej społecznej kampanii „Polska przyjazna pracownikom”. Jej celem jest piętnowanie patologii związanych z relacjami pomiędzy polskimi pracodawcami a pracownikami. Wystawa ta w nietypowy sposób pokazuje patologie, z którymi, na co dzień spotykają się wszyscy pracujący Polacy.

– Wzajemne stosunki między pracodawcami i pracownikami są bardzo atrakcyjnym, choć nie zawsze zabawnym tematem. Pokazując te relacje w krzywym zwierciadle, chciałem wyrazić swoje poparcie dla akcji „Polska przyjazna pracownikom” prowadzonej przez NSZZ Solidarność. To bardzo ważne, żeby zarówno pracodawca jak i pracownik wykonywali swoje obowiązki z przyjemnością i dla wspólnej korzyści.” – mówi autor wystawianych prac, Zbigniew Jujka.

Prace Zbigniewa Jujki można oglądać w Galerii jubileuszowej, na IV piętrze Pałacu Kultury i Nauki. Wystawa czynna jest w godzinach od 9:00 do 17:00. Wstęp wolny.

Zbigniew Jujka

Urodzony w 1935 r. w Starym Targu na Powiślu. Jako karykaturzysta zadebiutował w 1953 r., jeszcze przed studiami na Wydziale Architektury Wnętrz PWSP w Gdańsku. Od tego czasu stworzył kilkadziesiąt tysięcy rysunków satyrycznych. Znany z licznych czasopism i dzienników, również zagranicznych. Najtrwalej swoją obecność zaznaczył na łamach „Dziennika Bałtyckiego”, gdzie już od ponad czterdziestu lat publikuje swój „Dzienniczek”. Wydał ponad 50 albumów autorskich.